

ՀԻՄՆԱԿՈՐՈՒՄ

««ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ

1. Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը.

««Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունումը բխում է հանրային ծառայության բնագավառում խորհրդականի պաշտոն զբաղեցնելու տարիքային ցենզի նվազեցման միջոցով այս հայեցողական պաշտոնն առավել լայն շրջանակի արհեստավարժ անձանց համար հասանելի դարձնելու և նրանց ներուժը պետական կառավարման տարբեր ոլորտներում արդյունավետորեն օգտագործելու անհրաժեշտությունից:

2. Առկա իրավիճակը և խնդիրները.

2018 թվականի մարտի 23-ին ընդունված և 2018 թվականի ապրիլի 9-ին ուժի մեջ մտած «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքը (մասնավորապես՝ 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասը) սահմանում է հանրային ծառայության ոլորտում խորհրդականների հետևյալ պաշտոնները.

- 1) Հանրապետության Նախագահի խորհրդական,
- 2) Ազգային ժողովի նախագահի խորհրդական,
- 3) Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալի խորհրդական,
- 4) վարչապետի գլխավոր խորհրդական,
- 5) վարչապետի խորհրդական,
- 6) փոխվարչապետի խորհրդական,
- 7) Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղարի խորհրդական,
- 8) նախարարի խորհրդական,
- 9) Կառավարությանը ենթակա պետական մարմնի ղեկավարի խորհրդական,
- 10) վարչապետին ենթակա պետական մարմնի ղեկավարի խորհրդական,
- 11) անկախ պետական մարմնի նախագահի խորհրդական,
- 12) ինքնավար պետական մարմնի նախագահի խորհրդական,
- 13) Սահմանադրական դատարանի նախագահի խորհրդական,
- 14) գլխավոր դատախազի խորհրդական,
- 15) Մարդու իրավունքների պաշտպանի խորհրդական
- 16) մարզպետի խորհրդական,

17) համայնքի ղեկավարի խորհրդական:

Նշված պաշտոնները համարվում են հայեցողական պաշտոններ, ընդ որում՝ 1-16-րդ կետերում նշվածները՝ պետական, իսկ 17-րդ կետում նշվածը՝ համայնքային հայեցողական պաշտոններ:

Օրենքի նշված հոդվածը սահմանում է նաև խորհրդականի պաշտոն զբաղեցնելու ցենզերը (չափանիշները). դրանք են՝

1) բարձրագույն կրթություն ունենալը,

2) հանրային ծառայության առնվազն երեք տարվա կամ պաշտոնի անձնագրով պահանջվող աշխատանքի բնագավառում առնվազն հինգ տարվա աշխատանքային ստաժ ունենալը,

3) 30 տարին լրացած լինելը:

Մինչդեռ վերոգրյալ տարիքային ցենզը խնդրահարույց է և չի համապատասխանում հանրային ծառայության արդյունավետ իրականացման պահանջներին:

Ինչպես հայտնի է, ներկայումս Հանրապետությունում ստեղծված իրավիճակի պայմաններում առկա է արհեստավարժ ու եռանդուն երիտասարդ մասնագետների ներուժը հանրային իշխանության իրականացման ապահովման գործի մեջ ներդնելու մեծ անհրաժեշտություն: Մինչդեռ խորհրդականի պաշտոն զբաղեցնելու համար օրենքով սահմանված՝ 30 տարին լրացած լինելու պահանջը չափազանց բարձր տարիքային շեմ է նմանատիպ պաշտոնների համար:

Հանրային ծառայության բնագավառում հաճախ են հանդիպում այն դեպքերը, երբ հանրային ծառայության անցնելու ցանկություն ունեցող արհեստավարժ անձինք, ովքեր օժտված են խորհրդականի պաշտոն զբաղեցնելու համար անհրաժեշտ բոլոր մասնագիտական գիտելիքներով ու կոմպետենցիաներով, 30 տարեկանը լրացած չլինելու պատճառով չեն կարողանում զբաղեցնել այդ պաշտոնը: Արդյունքում նման մասնագետներն առհասարակ չեն անցնում հանրային ծառայության, քանի որ հենց խորհրդականի պաշտոնն է, որ հնարավորություն է տալիս վերջիններիս օգտվելու քիչ թե շատ կայուն սոցիալական երաշխիքներից: Խորհրդականի պաշտոն զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքներով ու կոմպետենցիաներով օժտված անձինք օբյեկտիվորեն չեն ցանկանում ընդունել այլ պաշտոն (օրինակ՝ օգնական) զբաղեցնելու առաջարկներն ու հեռանում են հանրային ծառայությունից: Ստեղծված իրավիճակում մեծապես տուժում է հենց հանրային իշխանության տվյալ մարմինը և հանրային ծառայությունն՝ ընդհանրապես:

«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով խորհրդականի պաշտոն զբաղեցնելու համար սահմանված տարիքային սահմանափակման թերությունն էլ

ավելի ցայտուն է դառնում, երբ խորհրդականի՝ ներկայումս գործող տարիքային ցենզը համեմատում ենք Ազգային ժողովի պատգամավորի կամ նախարարի պաշտոն զբաղեցնելու համար Սահմանադրությամբ նախատեսված նվազագույն տարիքի հետ (25 տարեկան)¹:

Այսպիսով, «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով խորհրդականի պաշտոն զբաղեցնելու համար սահմանված տարիքային ցենզը չի համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետությունում հանրային ծառայության բնագավառում ներկայումս առկա պահանջներին ու կարիքներին՝ խոչընդոտելով արհեստավարժ երիտասարդների ներգրավմանը հանրային իշխանության իրականացման ապահովման գործին:

3. Կարգավորման նպատակը և բնույթը.

««Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը նպատակ ունի խորհրդականի պաշտոն զբաղեցնելու համար սահմանված տարիքային ցենզի նվազեցման շնորհիվ ապահովել խորհրդականի պաշտոնի համար անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով ու կոմպետենցիաներով օժտված 25 տարին լրացած երիտասարդների կողմից այդ հայեցողական պաշտոնը զբաղեցնելու իրավական հնարավորություն:

4. Ակնկալվող արդյունքը.

Նախագծի ընդունման արդյունքում ակնկալվում է հանրային ծառայության արդյունավետության բարձրացում, մասնավորապես՝ 25 տարին լրացած անձանց համար «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված խորհրդականի պաշտոն զբաղեցնելու իրավական հնարավորության ստեղծման միջոցով այդ հայեցողական պաշտոնում մասնագիտական բարձր ունակություններով և կոմպետենցիաներով օժտված անձանց ներգրավում և նրանց ներուժի օգտագործում հանրային իշխանության իրականացման ապահովման բնագավառում:

¹ Տե՛ս Սահմանադրության 48-րդ հոդվածի 2-րդ մաս և 148-րդ հոդվածի 1-ին մաս: